

Spis treści

SŁOWO WSTĘPNE.....	13
ROZDZIAŁ I	
PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O PRAWIE	15
§ 1. Pojęcie prawa.....	15
§ 2. Norma prawna a przepis prawny	15
§ 3. Wykładnia prawa	17
§ 4. Źródła prawa.....	18
§ 5. Reguły kolizyjne.....	19
§ 6. Systematyka prawa	21
6.1. Prawo materialne i formalne.....	21
6.2. Prawo międzynarodowe i wewnętrzne	22
6.3. Prawo publiczne i prywatne	22
6.4. Gałęzie prawa	22
§ 7. Publikatory	23
7.1. Dzienniki Ustaw	23
7.2. Monitor Polski.....	24
7.3. Inne promulgatory	24
ROZDZIAŁ II	
PRAWO KONSTYTUCYJNE.....	25
§ 1. Konstytucja.....	25
1.1. Pojęcie konstytucji	25
1.2. Specyfika konstytucji	26
§ 2. Zasady ustroju.....	27
§ 3. Sejm i Senat	32
3.1. Charakterystyka ogólna.....	32
3.2. Wybory do Sejmu i Senatu	33
3.3. Mandat przedstawicielski	35

3.4. Kadencja.....	36
3.5. Wewnętrzna organizacja Sejmu i Senatu.....	37
3.6. Funkcje Sejmu i Senatu.....	38
3.6.1. Funkcja ustawodawcza.....	38
3.6.2. Funkcja kontrolna.....	40
3.6.3. Funkcja kreacyjna.....	41
3.7. Zgromadzenie Narodowe.....	41
§ 4. Prezydent RP.....	42
4.1. Charakterystyka urzędu Prezydenta RP.....	42
4.2. Wybory i kadencja.....	43
4.3. Kompetencje Prezydenta.....	44
4.3.1. Prerogatywy i wymóg kontrasygnaty.....	44
4.3.2. Najważniejsze kompetencje Prezydenta.....	45
4.4. Odpowiedzialność Prezydenta.....	47
§ 5. Rada Ministrów.....	48
5.1. Charakterystyka Rady Ministrów.....	48
5.2. Powoływanie Rady Ministrów.....	48
5.3. Skład Rady Ministrów.....	50
5.4. Kompetencje Rady Ministrów.....	51
5.5. Odpowiedzialność członków Rady Ministrów.....	52
§ 6. Sądy.....	53
6.1. Organizacja sądownictwa.....	53
6.2. Zasady działania sądów.....	54
6.3. Struktura sądów.....	57
6.3.1. Sąd Najwyższy.....	57
6.3.2. Sądy powszechne.....	58
6.3.3. Sądy administracyjne.....	59
§ 7. Trybunał Konstytucyjny.....	60
7.1. Charakterystyka Trybunału Konstytucyjnego.....	60
7.2. Zadania Trybunału Konstytucyjnego.....	61
7.2.1. Ogólna charakterystyka.....	61

7.2.2. Orzekanie w sprawach konstytucyjności i legalności aktów normatywnych.....	62
7.2.3. Orzekanie w sprawach skargi konstytucyjnej	65
7.2.4. Pozostałe zadania Trybunału Konstytucyjnego	66
§ 8. Trybunał Stanu.....	67
8.1. Zagadnienia wstępne	67
8.2. Charakterystyka Trybunału Stanu	69
8.3. Odpowiedzialność przed Trybunałem Stanu	70
8.4. Postępowanie przed Trybunałem Stanu.....	71
§ 9. Najwyższa Izba Kontroli	72
9.1. Ogólna charakterystyka.....	72
9.2. Kompetencje Najwyższej Izby Kontroli.....	74
§ 10. Rzecznik Praw Obywatelskich	76
10.1. Ogólna charakterystyka.....	76
10.2. Kompetencje Rzecznika Praw Obywatelskich.....	78
ROZDZIAŁ III	
PRAWO CYWILNE	81
§ 1. Zagadnienia ogólne.....	81
1.1. Źródła prawa cywilnego	83
1.2. Zasady prawa cywilnego i klauzule generalne	84
§ 2. Stosunki prawne	88
2.1. Stosunki cywilnoprawne	88
2.2. Podmioty i strony stosunku cywilnoprawnego.....	88
2.2.1. Podmioty prawa	88
2.2.2. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych osób fizycznych.....	90
2.2.3. Osoby prawne	93
2.2.3.1. Powstanie osoby prawnej	94
2.2.3.2. Rodzaje osób prawnych.....	95
2.2.3.3. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych osób prawnych	97
2.2.3.4. Ustanie bytu osoby prawnej.....	98
2.3. Przedmiot stosunku prawnego.....	98

2.3.1. Zagadnienia ogólne	98
2.3.2. Pojęcie rzeczy	101
2.3.3. Klasyfikacja rzeczy	102
2.4. Treść stosunku prawnego	104
2.4.1. Zagadnienia ogólne	104
2.4.2. Prawa bezwzględne i względne.....	106
2.4.3. Prawa podmiotowe majątkowe i niemajątkowe	107
2.4.4. Prawa zbywalne i niezbywalne	107
§ 3. Czynności prawne i zdarzenia cywilnoprawne.....	108
3.1. Zagadnienia ogólne	108
3.2. Rodzaje czynności prawnych	111
3.3. Forma czynności prawnej.....	115
3.4. Przedstawicielstwo	118
3.5. Prokura	119
3.6. Przedawnienie roszczeń	120
§ 4. Oświadczenie woli.....	122
4.1. Wady oświadczenia woli	122
4.1.1. Brak świadomości lub swobody.....	123
4.1.2. Pozorność	124
4.1.3. Błąd	125
4.1.4. Podstęp	127
4.1.5. Groźba.....	127
§ 5. Prawo rzeczowe.....	128
5.1. Zagadnienia ogólne	128
5.2. Własność	129
5.2.1. Ochrona własności	132
5.2.2. Nabycie i utrata prawa własności.....	133
5.2.3. Zasiedzenie	135
5.3. Współwłasność.....	137
5.4. Użytkowanie wieczyste.....	140
5.5. Ograniczone prawa rzeczowe.....	141
5.5.1. Użytkowanie	142

5.5.2. Zastaw	143
5.5.3. Służebności	146
5.5.4. Hipoteka	147
5.5.5. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	149
5.6. Posiadanie	150
§ 6. Zobowiązania	153
6.1. Zagadnienia ogólne	153
6.2. Źródła zobowiązań	155
6.2.1. Umowa	156
6.2.1.1. Pojęcie i sposoby nawiązania umowy	156
6.2.1.2. Oferta	157
6.2.1.3. Negocjacje	157
6.2.1.4. Aukcja i przetarg	158
6.2.1.5. List intencyjny	159
6.2.1.6. Umowa przedwstępna	159
6.2.2. Czyny niedozwolone	160
6.2.3. Bezpodstawne wzbogacenie	160
6.2.4. Akty administracyjne	161
6.2.5. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia	161
6.3. Odpowiedzialność cywilna	161
6.3.1. Odpowiedzialność na zasadzie winy	163
6.3.2. Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka	165
6.3.3. Odpowiedzialność na zasadach słuszności i odpowiedzialności absolutnej	166
6.4. Szkoda	166
6.5. Związek przyczynowy	169
6.6. Odpowiedzialność związana z wykonywaniem władzy publicznej	170
§ 7. Wybrane rodzaje umów w dziedzinie zobowiązań	171
7.1. Zagadnienia ogólne	171
7.2. Umowa sprzedaży	173
7.2.1. Rękojmia za wady	175
7.2.2. Gwarancja jakości	178

7.3. Sprzedaż konsumencka	179
7.4. Umowa o dzieło.....	183
7.5. Umowa najmu	184
7.6. Umowa dzierżawy	186
7.7. Umowa leasingu	188
7.8. Umowa użyczenia	189
7.9. Umowa pożyczki.....	191
7.10. Umowa zlecenia	192
7.11. Umowa spółki prawa cywilnego	193
7.12. Umowa poręczenia.....	195
ROZDZIAŁ IV	
PRAWO KARNE	197
§ 1. Zagadnienia ogólne.....	197
§ 2. Obowiązki ustawy karnej	200
2.1. Obowiązki ustawy karnej w przestrzeni.....	200
2.2. Obowiązki ustawy karnej w czasie	203
§ 3. Przestępstwo	204
3.1. Struktura przestępstwa	204
3.2. Strona podmiotowa czynu zabronionego	207
3.3. Podział przestępstw	209
3.3.1. Zbrodnie i występki.....	209
3.3.2. Przestępstwa umyślne i nieumyślne.....	209
3.3.3. Przestępstwa powszechne i indywidualne.....	210
3.3.4. Przestępstwa materialne i formalne.....	210
3.3.5. Przestępstwa z działania i z zaniechania	211
3.3.6. Przestępstwa publicznoskargowe i prywatnoskargowe	211
§ 4. Okoliczności wyłączające bezprawność.....	212
4.1. Zagadnienia wstępne	212
4.2. Obrona konieczna.....	213
4.3. Stan wyższej konieczności	215
4.4. Dozwolone ryzyko	216
§ 5. Okoliczności wyłączające winę.....	217
5.1. Zagadnienia wstępne	217

5.2. Niepoczytalność	217
5.3. Stan wyższej konieczności	219
5.4. Nieświadomość bezprawności	219
5.5. Błąd co do okoliczności wyłączających bezprawność albo winę	219
5.6. Błąd co do faktu.....	220
§ 6. Formy popełnienia przestępstwa	221
6.1. Zagadnienia wstępne	221
6.2. Formy stadialne	221
6.2.1. Uwagi ogólne	221
6.2.2. Przygotowanie.....	221
6.2.3. Usiłowanie	222
6.3. Sprawstwo	223
6.4. Formy zjawiskowe	225
6.4.1. Podżeganie i pomocnictwo	225
6.4.2. Karalność podżegania i pomocnictwa.....	226
§ 7. Zbieg przepisów i zbieg przestępstw	227
7.1. Zbieg przepisów ustawy	227
7.2. Zbieg przestępstw.....	229
§ 8. Kary i środki karne	231
8.1. Kary.....	231
8.1.1. Istota kary.....	231
8.1.2. Katalog kar.....	232
8.1.2.1. Kara grzywny	233
8.1.2.2. Kara ograniczenia wolności.....	234
8.1.2.3. Kara pozbawienia wolności	234
8.2. Środki karne	235
8.3. Środki zabezpieczające.....	236
8.4. Środki probacyjne.....	237
8.5. Środki stosowane wobec nieletnich.....	239
8.6. Przedawnienie	240
8.6.1. Przedawnienie karalności.....	240
8.6.2. Przedawnienie wykonania kary.....	241
8.7. Zatarcie skazania	241

ROZDZIAŁ V

PRAWO ADMINISTRACYJNE	243
§ 1. Pojęcie administracji.....	243
§ 2. Pojęcie prawa administracyjnego	243
2.1. Prawo administracyjne materialne	244
2.2. Prawo administracyjne formalne (proceduralne, procesowe)	244
§ 3. Źródła prawa administracyjnego w Polsce	244
3.1. Konstytucja.....	245
3.2. Ustawy.....	245
3.3. Rozporządzenia	245
3.4. Rozporządzenie z mocą ustawy.....	246
3.5. Akty prawa miejscowego	246
3.6. Zarządzenia	246
3.7. Szczególna rola orzecznictwa sądownictwa administracyjnego	247
§ 4. Podział organów administracji publicznej.....	247
4.1. Centralne i terenowe organy administracji publicznej	247
4.2. Organy jednoosobowe i kolegalne	248
4.3. Organy kompetencji ogólnej i szczególnej (szczegółowej).....	249
4.4. Organy administracji rządowej i samorządowej.....	249
4.4.1. Organy administracji rządowej	249
4.4.2. Organy administracji samorządowej	250
4.4.2.1. Samorząd województwa	250
4.4.2.2. Samorząd powiatu	255
4.4.2.3. Samorząd gminny	258
§ 5. Zarys postępowania administracyjnego.....	263
5.1. Zasady ogólne postępowania administracyjnego	263
5.2. Strona postępowania administracyjnego	266
5.3. Przebieg postępowania	267
5.4. Decyzja administracyjna	269
5.5. Postanowienia.....	270
5.6. Środki odwoławcze	271
5.6.1. Zwyczajne środki odwoławcze	271

5.6.1.1. Odwołanie.....	271
5.6.1.2. Zażalenie.....	272
5.6.1.3. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy	272
5.6.2. Niektóre nadzwyczajne środki odwoławcze	272
5.6.2.1. Wznowienie postępowania	273
5.6.2.2. Stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej.....	274
§ 6. Sądowa kontrola decyzji administracyjnych	274
6.1. Skarga na ostateczną decyzję administracyjną	274
6.2. Skarga kasacyjna	277